

De rechtsbescherming van de student: een gezamenlijke inspanning

Advies over de evaluatie van de inkanteling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen onder de koepel van de dienst van de Bestuursrechtscolleges.

Vlaamse Onderwijsraad

Simon Bolivarlaan 17

BE-1000 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be

info@vlor.be

Advies op vraag van Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 22 mei 2025

Uitgebracht door de Raad Hoger Onderwijs op 26 juni 2025 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Raad Studievoortgang op 12 juni 2025 onder voorzitterschap van Dylan Couck

Dossierbeheerder: Aletheia De Guzman

Samenvatting advies

De Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) wenst met dit beknopt advies in te gaan op de vraag van minister van Onderwijs, Justitie en Werk, Zuhair Demir, om de werking van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen (RSTVB) te evalueren sinds zijn inkanteling onder de koepel van de dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Sinds de inwerkingtreding van de inkanteling in 2023 hebben zich verschillende problemen gesteld. Een aantal van die problemen werden via een gesprek tussen de RSTVB en onderwijsjuristen van diverse onderwijsinstellingen opgelost. Helaas blijven er uitdagingen over die dringend moeten aangepakt worden. De aanbevelingen in dit advies willen bijdragen tot een snelle, efficiënte en toegankelijke werking van de RSTVB. Het aanbieden van snelrecht is namelijk niet enkel een kwaliteitsvoorwaarde van de RSTVB maar ook diens fundamentele bestaansreden.

De Vlaamse Onderwijsraad wenst te benadrukken dat de aanbevelingen geen afbreuk willen doen aan de huidige inspanningen die door de RSTVB geleverd worden. De Vlor is dankbaar voor de inzet om verschillende dossiers zo goed mogelijk af te handelen. De RSTVB is een belangrijke schakel in de rechtsbescherming van de student. Het zorgt ervoor dat elke gemotiveerde student voldoende studietoekensten krijgt om gekwalificeerd af te studeren. Met het advies wil de Vlaamse Onderwijsraad zich, vanuit de expertise van het werkveld en van de hogeronderwijspartners, als permanent betrokken partner tonen om samen de werking van de RSTVB verder te optimaliseren.

Inhoud

1	Situering.....	1
1.1	Vooraf.....	1
2	Kernboodschap	2
3	Principiële opmerkingen	2
3.1	Leerkredietdossiers vertragen het proces	2
3.2	Uitbreiding van het profiel van bijzitters.....	3
4	Opmerkingen bij de procedure voor de RSTVB	4
4.1	Efficiëntie.....	4
4.2	Snelheid.....	7
4.3	Toegankelijkheid	8
5	Afsluitende nota: verdere samenwerking	9
6	Bronnen.....	10

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad ontving op 22 mei 2025 van de minister van Justitie, Zuhail Demir, een adviesvraag over de evaluatie van de inkanteling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen (RSTVB) onder de koepel van de dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC).

In de beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak 2024-2029 wordt verwezen naar de evaluatie van de inkanteling en werking van de RSTVB binnen de DBRC-koepel in 2023:

“Zo is het eveneens van belang dat er een evaluatie komt van de inkanteling en werking van de RSTVB binnen de DBRC-koepel die in 2023 heeft plaatsgevonden. In de analyse wordt onder meer een uitbreiding van de rechtsmacht van deze Raad naar studievoortgangsbepalingen nader onderzocht maar wordt ook de opportuniteit van de huidige bevoegdheid voor dossiers over de teruggave van leerkrediet na een situatie van overmacht, doorgelicht. Deze laatste bepalingen zijn immers geen studievoortgangsbepalingen in de strikte zin van het woord. Het lijkt mij dan ook logischer om deze voornamelijk administratieve dossiers in eerste instantie te laten beoordelen in het kader van een administratief beroep bij de Vlaamse onderwijsadministratie. Ik onderzoek hoe een snellere en performantere behandeling van studievoortgangsdossiers kan worden gerealiseerd.”¹

De adviesvraag sluit aan bij de visie van de Vlaamse Onderwijsraad dat het “cruciaal is dat beleidsdomeinen samenwerken om complexe problemen aan te pakken en dat onderwijs daarbij betrokken wordt” en om “beleidsmaatregelen van de Vlaamse Overheid systematisch te onderwerpen aan een onderwijsstoets en de onderwijsactoren mee aan tafel te brengen om dat beleid uit te tekenen”.²

1.1 Vooraf

Op 18 juli 2022 ontving de Vlaamse Onderwijsraad een adviesvraag van toenmalige minister van Justitie en Handhaving, Zuhail Demir, over het voorontwerp van decreet dat vormgeeft aan de inkanteling van de RSTVB in de dienst van de Vlaamse Bestuursrechtscolleges (DBRC).

Op 13 september 2022 bracht de Raad Hoger Onderwijs het advies ‘[De inkanteling van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen in de Vlaamse bestuursrechtscolleges](#)’ uit waarbij het de beslissing van de Vlaamse Regering inzake de inkanteling over het algemeen aanvaardt met (1) een aantal principiële bedenkingen bij het voorontwerp van decreet, (2) een noodzakelijke kwaliteitsvoorwaarde over de bijzitters en (3) vier punctuele opmerkingen.³

Daarnaast nodigde de Vlaamse Onderwijsraad de Vlaamse Regering uit om advies te vragen over het uitvoeringsbesluit en de procedures die daarin vervat zitten en om proactief betrokken te

¹ [Beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak, 2024-2029, Parl. St., VI, Par. 127 \(2024-2025\), nr. 1, 5.2 SD Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgevingen en nieuwe bevoegdheden, p. 50.](#)

² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Een toekomst voor ambitieus en kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. Agenda voor het Onderwijsbeleid 2024-2029](#), 28 maart 2024, p. 25.

³ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Hoger Onderwijs. [Inkanteling Raad Studievoortgangsbepalingen in de Vlaamse Bestuursrechtscolleges. Advies over het voorontwerp van decreet over de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen](#), 13 september 2022.

worden bij de evaluatie op korte termijn “gezien zijn gezamenlijke expertise van het werkveld en van de hogeronderwijspartners.”⁴ Op die vraag werd niet ingegaan.

De inkanteling werd in 2023 doorgevoerd. Van bij de start doken verschillende problemen op. Daarop zijn onderwijsjuristen van verschillende onderwijsinstellingen met de RSTVB in gesprek gegaan om die problemen te verhelpen. Het gesprek, dat plaatsvond in december 2024, heeft wel geleid tot een oplossing voor een aantal problemen die eerder te maken hadden met communicatie, maar leverde helaas geen oplossing op voor alle uitdagingen die zich stellen.

2 Kernboodschap

De Vlaamse Onderwijsraad vindt een goed werkende RSTVB essentieel. Studenten vinden er rechtsbescherming en bescherming van hun recht op onderwijs en voor de instellingen is de goede werking onder meer van belang om de administratieve overlast te beperken.

De initiële doelstelling om de RSTVB op te richten was om *snelrecht in een weinig formalistische wijze* te kunnen aanbieden. Omwille van hun onderwijsspecificiteit, vragen dossiers over studievoortgangsbeslissingen namelijk een toegankelijke, snelle en efficiënte behandeling. Deze kwaliteitsvoorwaarden, *efficiëntie, snelheid en toegankelijkheid*, bieden het kader om de huidige werking van de RSTVB te kunnen evalueren.

Naast het evalueren van de werking van de RSTVB, wil de Vlaamse Onderwijsraad de minister er ook aan doen herinneren dat snelrecht niet enkel een kwaliteitsvoorwaarde is maar ook de *fundamentele bestaansreden van de RSTVB*. De RSTVB is immers opgericht op basis van impliciete bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. Indien de procedures voor de RSTVB onvoldoende snel kunnen worden afgehandeld, is het nog maar de vraag of het gebruik van deze impliciete bevoegdheden door de Vlaamse Gemeenschap nog kan verantwoord worden.

Aansluitend wil de Vlaamse Onderwijsraad met dit advies ook een *sense of urgency* meegeven. Zoals eerder aangegeven, hebben onderwijsjuristen van diverse hogeronderwijsinstellingen al eerder de problemen aangekaart en tevergeefs oplossingen voorgesteld. Door de gekende problemen en bezorgdheden in dit advies nogmaals aan te halen, en door concrete aanbevelingen te formuleren wenst de Vlaamse Onderwijsraad bij te dragen aan een performante RSTVB.

3 Principiële opmerkingen

3.1 Leerkredietdossiers vertragen het proces

In het advies van 2022 formuleerde de Vlaamse Onderwijsraad zijn bezorgdheid dat de korte doorlooptijd van dossiers in het gedrang zou komen. Die bezorgdheid blijkt nu terecht. Sinds de inkanteling duren de procedures voor de RSTVB vaak lang, waardoor studenten soms een semester of een volledig academiejaar verliezen. Dit is onder andere het geval omdat de RSTVB ook bevoegd is voor de dossiers over terugvordering van leerkrediet. Die zorgen voor een grote werklust voor de RSTVB, en worden vaak ingediend in de periode waarin ook de meeste studievoortgangsdossiers ingediend worden, met name in het najaar. Het is vooral in die periode dat vastgesteld moet

⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Hoger Onderwijs. [*Inkanteling Raad Studievoortgangsbeslissingen in de Vlaamse Bestuursrechtscollages. Advies over het voorontwerp van decreet over de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen*](#), 13 september 2022, p. 4.

worden dat de eigenlijke studievoortgangsbetwistingen te traag worden afgehandeld, vaak pas in het – soms zelfs late – voorjaar.

De leerkredietdossiers onderscheiden zich bovendien van de andere procedures van RSTVB, onder meer omdat de student en de instelling voor hoger onderwijs zich niet aandienen als eiser en verweerder. Toch is de procedure daarop gebaseerd. Dat maakt *de procedure omslachtig*, vertraagt de afhandeling van deze dossiers, en maakt daarmee de betrokkenheid van de RSTVB in deze dossiers overbodig. In het advies van 2022 vroeg de Vlaamse Onderwijsraad daarom om deze dossiers niet langer te laten behandelen door (bestuurs)rechters, maar bijvoorbeeld door de onderwijsadministratie.

Aanbeveling

De Vlaamse Onderwijsraad beveelt aan om de *leerkredietdossiers te onttrekken aan de bevoegdheid van de RSTVB*. Daarmee sluit de Vlor zich aan bij het voornemen van de minister om de “voornamelijk administratieve dossiers” over de teruggave van leerkrediet na een situatie van overmacht “te laten beoordelen in het kader van een administratief beroep bij de Vlaamse onderwijsadministratie”⁵. Er kan wel nog een beroepsmogelijkheid worden voorzien bij de RSTVB, zoals bijvoorbeeld ook was voorzien voor de dossiers inzake Corona-overmacht. Die werden door de administratie afgehandeld met een beroepsmogelijkheid voor de RSTVB. Dat zal de werklast voor de RSTVB aanzienlijk verminderen.

3.2 Uitbreiding van het profiel van bijzitters

In het advies van 2022 had de Vlaamse Onderwijsraad een aantal aanbevelingen geformuleerd over de bijzitters. Aan die aanbevelingen werd geen gevolg gegeven. Daarom herhaalt de Vlaamse Onderwijsraad de vraag om:

- De *Vlaamse Interuniversitaire Raad* (Vlir) en *de Vlaamse Hogescholenraad* (Vlhora) te betrekken bij de aanstelling van de bijzitters en hen een plaats te geven in de bijzondere selectiecommissie. Zodoende kunnen de instellingen voor hoger onderwijs mee waken over de selectie van de juiste profielen.
- Het mogelijk te maken dat *niet-onderwijzend personeel met voldoende ervaring met onderwijsprocessen* als bijzitter kan worden opgenomen. Die kunnen relevante ervaring hebben, bijvoorbeeld met de processen in de instellingen voor hoger onderwijs inzake studievoortgang, en een nuttige inbreng hebben in de beoordeling van de dossiers voor de RSTVB.

⁵ [Beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak, 2024-2029, Parl. St., VI, Par. 127 \(2024-2025\), nr. 1, 5.2 SD Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgevingen en nieuwe bevoegdheden, p. 50.](#)

4 Opmerkingen bij de procedure voor de RSTVB

4.1 Efficiëntie

Verbeter de communicatie

De Vlaamse Onderwijsraad stelt vast dat de *verschillende administratieve en communicatieprocedures en het aangehouden formalisme* daarin een efficiënte behandeling van dossiers in het gedrang brengt, met een vertraging van processen tot gevolg.

Huidige procedures garanderen bijvoorbeeld niet dat onderwijsinstellingen (tijdig) worden geïnformeerd wanneer een student verzaakt aan het ingestelde beroep of wanneer een beroep via een verkorte procedure wordt behandeld. Ook bieden ze instellingen geen mogelijkheid om te controleren of de student of diens vertegenwoordiger de ontvankelijkheidsvereisten heeft gerespecteerd en bijvoorbeeld de juiste (beroeps)termijnen heeft gerespecteerd.

De Codex Hoger Onderwijs bevatte vroeger een procedurele bepaling dat de student naast zijn verzoekschrift, eveneens een kopie van de stukken diende over te maken aan de onderwijsinstelling. Na de integratie van de RSTVB in de DBRC is een dergelijke bepaling niet meer voorhanden. De student moet nu enkel een kopie van het verzoekschrift bezorgen aan de instelling (art. 112/2 van het procedurebesluit), maar niet de bijhorende stukken. Het procedurereglement verplicht enkel tot indiening van stukken die later in de procedure worden neergelegd (art. 112/4 van het procedurebesluit). Daardoor krijgen de instellingen voor hoger onderwijs niet steeds alle stukken die nodig zijn om te kunnen reageren op een verzoekschrift.

De huidige elektronische omgeving waarin dossiers moeten worden opgeladen, laat interactiviteit tussen de insteller van het beroep en de hogeronderwijsinstelling niet toe. Een interactief platform zou dit probleem in grote mate kunnen oplossen, omdat de uitwisseling van procedurestukken en bijlagen dan via het platform kan gebeuren.

Daarnaast gebeurt communicatie vanuit de RSTVB in de regel via een aangetekend schrijven en vraagt de RSTVB ook de instellingen om steeds op deze wijze of via neerlegging in hun digitaal loket te reageren – ook wanneer daar geen goede redenen voor zijn, zoals de bescherming van persoonsgegevens. Dit leidt vaak tot administratieve overlast. Het zorgt er ook voor dat de termijnen die instellingen krijgen om een antwoordnota in te dienen, vaak onnodig worden verkort (en in enkele gevallen zelfs al tot niets werden herleid). Dat gebeurt wanneer de aangetekende zending met de procedurekalender en het verzoekschrift van de student te lang onderweg is of uitzonderlijk zelfs helemaal niet wordt aangeboden. Ook dat staat de efficiënte afhandeling van de dossiers in de weg.

Aanbevelingen

Om ervoor te zorgen dat de RSTVB tegemoet komt aan de voorwaarde om snel en efficiënt te werken, en zodat de onderwijsinstellingen (tijdig) op de hoogte gebracht worden van een beroep of het verzaken ervan, doet de Vlaamse Onderwijsraad volgende aanbevelingen:

- *De RSTVB* maakt altijd het verzoekschrift én alle stukken, inclusief de wederantwoordnota, *zo snel mogelijk over aan de onderwijsinstelling*. Hierbij laat RSTVB weten of de indiening door de student is gebeurd via aangetekend schrijven dan wel via het loket en op welke datum dat gebeurde. Een procedurekalender moet op dat moment nog niet worden bezorgd. Dat kan gebeuren van zodra de RSTVB het dossier op een zitting kan plaatsen.

- Bij *afstand van geding* of wanneer een dossier via *een verkorte procedure* wordt afgehandeld, moet de RSTVB de instelling hiervan informeren. Hierbij wordt in het bijzonder gedacht aan de regularisatieprocedure voorzien in art. 17 van het procedurebesluit, die ertoe kan leiden dat een verzoekschrift niet op de rol wordt gebracht. Zo wordt vermeden dat een universiteit of hogeschool zich onnodig voorbereidt op een dossier, waarvan ze kennis hebben via de student.
- Ontwikkel en rol een *interactief digitaal platform* uit voor de RSTVB op heel korte termijn. Het interactief platform moet alle betrokkenen toelaten dossiers door te sturen, te delen en te raadplegen. Een interactief platform kan de verschillende communicatieproblemen opvangen en kan ervoor zorgen dat dossiers sneller aan de onderwijsinstellingen worden overgemaakt van zodra ze bij de RSTVB toekomen.
- Maak het in afwachting van dat platform mogelijk om *verschillende communicatiekanalen* te gebruiken om documenten uit te wisselen, dossiers op te volgen en te communiceren. Dat is mogelijk via beveiligde zending, mail of toepassingen zoals Fedsender (of een soortgelijk alternatief). Die toepassingen zijn voldoende beveiligd en gebruiksvriendelijk. Zo kunnen de onderwijsinstellingen en de studenten sneller en adequater ageren. Er kan in afwachting parallel worden gewerkt met een beveiligde zending én e-mail, zoals ook gebeurde in de aanvangsjaren van de RSTVB, toen het gebruik van een beveiligde zending nog decretaal voorgeschreven was. De RSTVB ontwikkelde toen zeer snel de gewoonte om parallel met een beveiligde zending ook te communiceren via e-mail aan de vaste contactpersoon van de betrokken instellingen.
- Pas de communicatie op de *website van de RSTVB* aan, in afwachting van de implementatie van vorige aanbevelingen, meer specifiek onder de categorie 'procedure':
 - Bij de formulering "Je bezorgt op hetzelfde ogenblik ook een kopie van je verzoekschrift aan de onderwijsinstelling. Je doet dat ook aangetekend." Voeg daaraan toe dat alle stukken moeten bezorgd worden.
 - Voeg bij de procedure over de wederantwoordnota dezelfde zinsnede.
- Pas het *besluit van de werking van Bestuurscolleges* aan zodat het verzoekschrift samen mét alle stukken overgemaakt moet worden aan de onderwijsinstelling.

Verbeter de antwoordtermijnen

De trage voortgang van de procedures en de ontoereikende communicatie staan in contrast met de verwachting dat onderwijsinstellingen op korte termijn (zeven dagen) reageren. De antwoordtermijn die de instelling krijgt, is een vaste, concrete datum in de procedurekalender die met de zending wordt bezorgd. Het is geen termijn van X dagen die loopt vanaf de betekening van de procedurekalender, namelijk bij het aanbieden van de aangetekende zending door de postdiensten. De vastgelegde antwoordtermijn houdt geen rekening met het feit dat:

- Onderwijsinstellingen laattijdig of niet op de hoogte gebracht worden of niet alle stukken ontvangen wanneer een student een beroep heeft aangetekend. Daardoor kunnen ze zich niet tijdig en voldoende voorbereiden.
- Bezorgingen van de aangetekende zending enkele dagen vertraging kunnen lopen, zelfs als de instelling zich met betrekking tot postontvangst optimaal organiseert.
- De zeer formele communicatieprocedures en het ontbreken van een interactief digitaal platform het hele proces vertraagt.
- Er geen rekening gehouden wordt met de sluitingsdagen- en periodes van onderwijsinstellingen. Hogescholen moeten een decretaal verplicht aantal vakantiedagen in acht nemen voor hun personeel en een deel daarvan wordt (collectief) vastgelegd in functie

van de organisatie van het academiejaar (art. V.85 Codex Hoger Onderwijs). Tijdens die collectieve sluitingsdagen zijn ze niet bereikbaar.

- Onderwijsinstellingen tijd nodig hebben om de opgevraagde informatie te verzamelen, omdat de instellingen vaak op verschillende locaties actief zijn, en/of de nodige informatie enkel bij specifieke lesgevers beschikbaar is en die lesgevers niet steeds bereikbaar zijn.
- Onderwijsinstellingen soms voor verschillende dossiers op hetzelfde moment de procedurekalender ontvangen en dus binnen eenzelfde termijn meerdere dossiers moeten behandelen.

Studenten zouden eveneens baat hebben bij een langere termijn om te antwoorden. Ook zij moeten soms stukken verzamelen, ontvangen een aangetekend schrijven soms laattijdig (al zorgt de instelling doorgaans voor parallelle communicatie naar de student, doorgaans via e-mail) of hebben in een examenperiode maar ook doorheen het jaar andere, tijdrovende, verplichtingen ...

Aanbevelingen

Om ervoor te zorgen dat de RSTVB snel en kwalitatief kan werken, raadt de Vlaamse Onderwijsraad aan om:

- Toe te laten dat er gewerkt wordt via *beveiligde mail of een interactief digitaal platform* in plaats van aangetekend schrijven.
- De antwoordtermijn voor de studenten en de instellingen te verlengen tot *veertien dagen*. *Voor de instellingen loopt die termijn* vanaf de aanbieding van het aangetekend schrijven van de procedurekalender door de postdiensten of vanaf de dag dat de communicatie via andere wegen gebeurt, bijvoorbeeld via beveiligde mail. Voor de studenten moet bekeken worden hoe dit best wordt geregeld zodat ook zij gegarandeerd veertien dagen ter beschikking hebben om hun wederantwoordnota te bezorgen.
- De behandeling van procedures te beperken tot *een termijn van orde van drie maanden vanaf de ontvangst van het beroep door de RSTVB*.

Deze beperkte verlenging van de antwoordtermijnen moet geen invloed hebben op de gehele doorlooptijd van dossiers. Wanneer via het interactief platform kan worden gewerkt of sneller wordt gecommuniceerd wanneer beroepen worden ingediend, kan op andere momenten tijd gewonnen worden.

Verduidelijk en vereenvoudig het reglement omtrent schorsing van de werkzaamheden

Het procedurereglement voorziet dat een schorsingsperiode kan worden aangevraagd, wat belangrijk is voor veel hogeronderwijsinstellingen die in de zomer gesloten zijn of met beperkte bezetting werken. Ondanks toegekende schorsingsperiodes, bleven dossiers voor onder andere leerkrediet lopen en werden toch nog zittingen ingepland. Daarnaast moet een schorsing op formalistische wijze aangevraagd worden, hoewel er geen enkele regelgeving is die voor dergelijk verzoek een beveiligde zending voorschrijft.

Het is ook niet duidelijk wat de RSTVB precies kan schorsen. Het procedurereglement heeft het enkel over “de in artikel 112/20 bedoelde termijn”, wat de termijn is waarbinnen de RSTVB een arrest moet wijzen (en die overigens op zich al een volstrekt onrealistische termijn is), en over de termijn, door de RSTVB opgelegd, waarbinnen de instelling een nieuwe beslissing moet nemen na vernietiging. Dat betekent in een letterlijke lezing dat de procedures voor het overige gewoon kunnen doorlopen tijdens dergelijke schorsingsperiode, maar het is precies dat wat voor moeilijkheden zorgt bij de instellingen om de verzoekschriften tijdig en correct te behandelen.

Aanbevelingen

De Vlaamse Onderwijsraad vraagt om:

- In het procedurebesluit de *betekenis van een schorsing te verduidelijken* door, onder andere, vast te leggen dat er tijdens de aangevraagde periode van twee weken geen zittingen gehouden worden, termijnen worden geschorst en geen procedurekalenders kunnen worden uitgestuurd. Op die manier is een volledige schorsing van minstens twee weken mogelijk. Dat is ook wat *de facto* gebeurde voor de inkanteling van de RSTVB in de DBRC.
- *Procedureel rekening te houden* met de schorsingsperiode wanneer de antwoordtermijn bepaald wordt, ongeacht het type dossier.
- De aanvraagprocedure voor schorsingen te vereenvoudigen en te versoepelen door het mogelijk te maken dat *een schorsing via mail* kan worden aangevraagd. Dit vergt geen aanpassing van de reglementering nu art. 112/25 van het procedurebesluit ter zake ook geen formaliteiten oplegt.

Bundel de procedures per onderwijsinstelling

Bij herhaling komt het voor dat instellingen zich voor verschillende zaken afzonderlijk naar Brussel moeten verplaatsen omdat ze op verschillende dagen worden ingepland. Dat is tijdrovend. De RSTVB is aan die verzuchting reeds deels tegemoetgekomen.

Bij het bundelen van zaken op eenzelfde zitting is het wel te vermijden dat al te veel procedurekalenders op hetzelfde moment worden bezorgd of dat een voldoende lange antwoordtermijn wordt voorzien zodat de instelling alle dossiers ook tijdig correct kan afhandelen.

Aanbeveling

De Vlaamse Onderwijsraad beveelt aan om de zaken voor eenzelfde hogeronderwijsinstelling zoveel mogelijk te (blijven) bundelen om het aantal noodzakelijke verplaatsingen te verminderen, met behoud van aandacht voor de mogelijkheid van de instellingen om alle betrokken dossiers ook tijdig voor te bereiden en te beantwoorden.

4.2 Snelheid

De RSTVB slaagt er vooral in het najaar niet in om de dossiers van studenten tijdig te behandelen. Studenten moeten geregeld wachten op een uitspraak tot soms ver in het tweede semester van het nieuwe academiejaar, waardoor ze mogelijks een semester en soms zelfs een volledig academiejaar missen aangezien ze zich ondertussen niet altijd kunnen inschrijven. Deze vertraging is te wijten aan de eerder vermelde leerkredietdossiers, de omslachtige procedure die eraan gekoppeld is en de logge communicatieprocedures.

Aanbeveling

Studenten en hogeronderwijsinstellingen moeten op een voldoende korte termijn rechtszekerheid kunnen hebben. De Vlaamse Onderwijsraad benadrukt daarom dat:

- Het, zoals eerder vermeld, sterk aan te bevelen is om de *leerkredietdossiers in eerste aanleg* niet door de RSTVB te laten beoordelen maar door de Vlaamse onderwijsadministratie.
- De termijn om een dossier te behandelen, *beperkt moet worden tot drie maanden* waarbij aan alle partijen een redelijke, haalbare termijn wordt gegeven voor het indienen van een (weder)antwoordnota.

- Het mogelijk moet gemaakt worden om *eenvoudiger en minder formalistisch* te communiceren wat betreft de informatie die opgevraagd of verstuurd wordt.

4.3 Toegankelijkheid

De Vlaamse Onderwijsraad uitte in het advies van 2022 zijn bezorgdheid over de toegankelijkheid van de RSTVB en de kosteloosheid van de procedure voor studenten. De Vlaamse Onderwijsraad stelt vast dat de integratie in de bestuursrechtcolleges ertoe geleid heeft dat, mede door het formalisme, de toegankelijkheid is verminderd.

Zo moeten de rechters, griffie en ook de advocaten sinds 18 maart 2024 in toga optreden.⁶ Voor de studenten is dit een meer intimiderende en minder toegankelijke setting. De oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever, het opzetten van een laagdrempelige procedure, wordt hierdoor qua ervaring alvast minder bereikt.

Daarnaast hebben de reglementaire vormvereisten voor het indienen van een beroep bij de RSTVB tot gevolg dat verzoekschriften onontvankelijk verklaard worden als er geen woonplaatskeuze in België wordt gedaan. Dit leidt ertoe dat een bepaalde groep studenten geen rechtsbescherming kan genieten, namelijk zij die in het buitenland wonen en daardoor geen woonplaatskeuze in België kunnen opgeven. In een context waar het onderwijs steeds internationaler wordt en studenten dus ook vanuit het buitenland beslissingen aanvechten, is deze werkwijze niet aangepast aan de huidige omstandigheden en levert dit mogelijks zelfs een schending van het recht op toegang tot de rechter op. Die studenten kunnen bijna niet anders dan een beroep doen op een Belgische advocaat om aan de woonplaatsvereiste te kunnen voldoen, wat gevolgen heeft voor de kosteloosheid van de procedure.

De inkanteling heeft geen verheldering gebracht in de complexe beroepsprocedure. De Vlaamse Onderwijsraad herhaalt zijn bezorgdheid uit het advies van 2022, namelijk dat door de inkanteling de procedure voor de RSTVB geregeld wordt in verschillende, weinig toegankelijke wetgevende teksten. De student (en ook de hogeronderwijsinstelling) moet vertrouwd zijn met relevante passages uit de Codex Hoger Onderwijs, het decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges en het uitvoeringsbesluit waarin de procedure wordt vastgelegd. Zonder advocaat is dit weinig realistisch, wat afbreuk doet aan de toegankelijkheid van de procedure.

⁶ Dienst van de bestuursrechtcolleges (2024). [Mededeling – DBRC – ambtskledij](#).

Aanbevelingen

Om de toegankelijkheid te bevorderen en de kosteloosheid van de procedure te garanderen beveelt de Vlaamse Onderwijsraad volgende punten aan:

- *Schrap het dragen van een toga voor de RSTVB*. Dat heeft geen invloed op de kwaliteit van de rechtspraak, maar komt wel zeer intimiderend over bij de studenten.
- *Schrap de woonplaatsvereisten* en pas daarvoor het procedurebesluit aan. De RSTVB kent de adressen van buitenlandse studenten wanneer zij een verzoekschrift indienen, waardoor het aanhouden van deze voorwaarde geen noodzaak is voor de communicatie. Een interactief digitaal platform zal een snellere communicatie en opvolging mogelijk maken.
- *Verhelder de procedure voor studenten* door vanuit de RSTVB aan de studenten duidelijk te communiceren wat er van hen juist gevraagd wordt en welke stappen de procedure juist inhoudt. De communicatie op de website van de RSTVB kan worden uitgebreid om studenten beter te informeren.

5 Afsluitende nota: verdere samenwerking

De Vlaamse Onderwijsraad wil de RSTVB danken voor de inspanningen die geleverd worden om de verschillende dossiers zo goed mogelijk af te handelen. Bovenstaande aanbevelingen willen geen afbreuk doen aan deze inspanningen. Via het aankaarten van de problemen en het aanreiken van concrete aanbevelingen wil de Vlaamse Onderwijsraad bijdragen aan het voornemen van de minister om de organieke regelgeving te optimaliseren en de procedures te vereenvoudigen.

Vanuit de visie dat elke gemotiveerde student voldoende studiekansen moet krijgen om gekwalificeerd af te studeren, blijft een snelle, efficiënte en toegankelijke RSTVB een belangrijke schakel in de rechtsbescherming van de student. De Vlaamse Onderwijsraad wenst, vanuit de expertise van het werkveld en van de hogeronderwijspartners, een permanent betrokken partner te zijn in de verdere optimalisering van de RSTVB. De Vlor vraagt daarom om betrokken te blijven bij de wijzigingen van de regelgeving. Bovendien is er vanuit de instellingen de bereidheid om mee na te denken over concrete tekstvoorstellen wanneer de toepasselijke regelgeving zou worden gewijzigd.

Aletheia De Guzman
secretaris a.i. Raad Hoger Onderwijs

Mieke Van Herreweghe
voorzitter Raad Hoger Onderwijs

6 Bronnen

[Beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak, 2024-2029, Parl. St., VI. Par. 127 \(2024-2025\), nr. 1, 5.2 SD Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgevingen en nieuwe bevoegdheden, p. 50.](#)

Dienst van de bestuursrechtscolleges (2024). [Mededeling – DBRC - ambtskledij](#).

Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Een toekomst voor ambitieus en kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen. Agenda voor het Onderwijsbeleid 2024-2029](#), 28 maart 2024.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Hoger Onderwijs. [Inkanteling Raad Studievoortgangsbepalingen in de Vlaamse Bestuursrechtscolleges. Advies over het voorontwerp van decreet over de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen](#), 13 september 2022.